

Warszawa, 9. 12. 2014 r.

V.561.6.2014.EO

**Pani
Maria Wasiak
Minister Infrastruktury i
Rozwoju**

szanowna Pani Minister

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich napływają skargi dotyczące nadmiernej restrykcyjności sankcji administracyjnych przewidzianych w stosunku do diagnostów samochodowych, na podstawie art. 84 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r, poz. 1137 ze zm.).

Z powyższych przepisów wynika, że **starosta cofa diagnoście uprawnienie do wykonywania badań technicznych**, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono:

- 1) przeprowadzenie przez diagnostę badania technicznego niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania;
- 2) wydanie przez diagnostę zaświadczenia albo dokonanie wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym lub przepisami.

W przypadku cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych, ponowne uprawnienie nie może być wydane wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu stała się ostateczna.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich regulacja art. 84 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w sposób automatyczny i zbyt daleki ingeruje w swobodę wykonywania zawodu, nie spełniając jednocześnie zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Kwestionowany przepis ustawy Prawo o ruchu drogowym nie przewiduje bowiem żadnej gradacji sankcji, której podlega diagnosta. Jest to szczególnie ważne, gdy

naruszenie zakresu i sposobu badań dotyczy zagadnienia o różnym ciężarze i skutkach dla stanu technicznego pojazdu i jego sprawności, a co za tym idzie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Należy przy tym podkreślić, że oderwanie rozmiaru kary administracyjnej od wagi popełnionego deliktu wielokrotnie spotykało się z krytyką Trybunału Konstytucyjnego, w tym w ostatnich jego orzeczeniach (por. wyrok TK z 1 lipca 2014 r., sygn. SK 6/12).

Niewątpliwie w lepszej sytuacji znajdzie się przedsiębiorca prowadzący stację kontroli pojazdów, gdyż w stosunku do niego starosta sprawujący nadzór w pierwszej kolejności wydaje zalecenia pokontrolne z terminem usunięcia naruszeń (art. 83b ust. 2 pkt 2 Prawa o ruchu drogowym). Z kolei wydanie decyzji o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę stacji kontroli pojazdów wraz ze skreśleniem przedsiębiorcy z rejestru działalności regulowanej, ma miejsce dopiero wtedy jeżeli przedsiębiorca np. nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów w wyznaczonym przez starostę terminie, czy też rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów.

W stosunku do odpowiedzialności diagnosty nie ma żadnych możliwości miarkowania sankcji.

Cofnięcie diagnoście uprawnień jest obligatoryjne i to niezależnie od stopnia przewinienia. Ponadto przepisy Prawa o ruchu drogowym nie przewidują również stosowania instytucji przedawnienia co do czynu i momentu pociągnięcia diagnosty do odpowiedzialności.

Tak ukształtowana sytuacja diagnosty jest wyjątkiem na tle pozostałych regulacji dotyczących odpowiedzialności zawodowej przedstawicieli innych zawodów jak choćby lekarzy, pielęgniarek i położnych, adwokatów, radców prawnych, diagnostów laboratoryjnych. Wśród wymienionych powyżej grup zawodowych sankcja pozbawienia prawa wykonywania zawodu jest wymieniona w katalogu kar na ostatnim miejscu i stosowana w ostateczności.¹ Stanowi to w szczególności skutek wyroku Trybunału

¹ vide. art. 83 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2009 r. Nr 219, poz. 1708 ze zm.), art. 60 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. 2011 r. Nr 174, poz. 1038 ze zm.), art. 81 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 635), art. 65 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 637), art. 58 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 174).

Konstytucyjnego z dnia 18 października 2010 r., sygn. akt K 1/09, w którym za niezgodne z art. 65 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP Trybunał Konstytucyjny uznał te, spośród zaskarżonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, regulacje ustawowe, które nie przewidywały prawa do ponownego ubiegania się o uzyskanie prawa do wykonywania określonego zawodu.

W ocenie Rzecznika tak ukształtowanej regulacji nie równoważy prawo do odwołania się od niekorzystnej decyzji starosty, a także zaskarżenia decyzji ostatecznej do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Ustawowe gwarancje do zaskarżania orzeczeń organów administracji nie mogą usprawiedliwiać i równoważyć nadmiernie dolegliwych, nieproporcjonalnych sankcji administracyjnych, w szczególności pozbawiających prawa do wykonywania zawodu. **Sąd administracyjny kontroluje tylko legalność zaskarżonej decyzji w kontekście zdarzenia, które stanowiło podstawę jej wydania i nie może orzec o uchyleniu decyzji wskazując organom administracji na możliwość zastosowania mniej dotkliwej sankcji wobec diagnosty, gdyż inna sankcja niż cofnięcie diagnoście uprawnień do wykonywania badań technicznych nie istnieje.**

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pani Minister o rozważanie podjęcia działań zmierzających do zmiany obowiązujących przepisów regulujących odpowiedzialność zawodową diagnosty samochodowego.

z poleceniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich